

Oud Nieuws

Ontmoeting & historie

Bedankt... en nu verder

In dit nummer:

1. Bedankt... en nu verder
2. 2020 financieel zwaar jaar voor de CazemierBoerderij / Wandelroute
3. Een nieuw bestuurslid bij de CazemierBoerderij
4. Vroegere bewoners van de CazemierBoerderij / Aangeboden erfgoed / Historische plaatjes sparen bij de Jumbo
5. De Sportkeuring
6. Na 17 jaar verkoopt Fredewalda laatste huisje op de maquette
7. Terugblik op activiteiten
8. Vrijheid verstopt in beton / Presentatie / HRadio Oranje

Redactie:

Greet Atsma-Alberda
Meindert Bouma
Jur Engels

Redactie-adres:

G.H. Atsma-Alberda
Hoofdstraat 11
9356 AT Tolbert
Telefoon: 0594-51 34 65
E-mail:
atsma.alberda@gmail.com

Secretariaat:

T.A. Koops-Klungers
Abel Tasmanplein 46
9861 JC Grootegast
Telefoon: 0594-51 31 10
E-mail: info@fredewalda.nl

Bankrelatie IBAN:

NL77 RABO 0335 1800 35

Internet:

www.cazemierboerderij.nl
www.fredewalda.nl

Donateursactie

Bedankt, u allemaal heel hartelijk bedankt. Daardoor kunnen wij, de CazemierBoerderij en Fredewalda, weer verder. U hebt de beurs getrokken en uw betrokkenheid getoond en dat omgezet in een storting op de bankrekening van de penningmeester, niet op zijn privérekening. Een opbrengst van zeventienduizendvijfhonderd (17.500, --) euro, een bedrag waar we alleen maar van durfden dromen. Samen met andere maatregelen zoals gedeeltelijke WW van de beheerder en steun van de overheid lijken we het te kunnen uitzingen tot oktober van dit jaar. Natuurlijk hopen we dat we al eerder de deuren van de Boerderij wagenwijd open kunnen gooien en gasten, ook in het museum, en verenigingen kunnen ontvangen en activiteiten ontplooiën. Momenteel is nog een enkele huurder aanwezig en er wordt af en toe een huwelijk gesloten en een afscheidsbijeenkomst door overlijden gehouden.

Bestuurswisseling

Simon Riepma heeft bedankt als bestuurslid van de CazemierBoerderij. Zijn opvolger is Ferdinand van Lelyveld; hij stelt zich op pagina 3 voor. Simon blijft wel bestuurslid en penningmeester van Fredewalda en blijft zich bezighouden met het onderhoud in en om de Boerderij. Simon: dank je voor je inzet als bestuurslid van de CazemierBoerderij.

75 jaar bevrijding

Vorig jaar was het 75 jaar geleden dat wij bevrijd werden van de Duitse bezetter. Er waren festiviteiten en activiteiten gepland om dit groots te vieren, ook in Tolbert. Door de pandemie viel de viering in het water.

Dit jaar hebben we de draad weer opgepakt en het project 'Vrijheid verstopt in beton' gereanimeerd. De kuilsilo wordt door Anneke Ekhart beschilderd met Tolberter taferelen uit de oorlog en een tocht met opdrachten voor kinderen in de CazemierBoerderij over de oorlog.

De opening is op 15 april, ijs en corona dienende. Het project wordt betaald met subsidies van de provincie Groningen en de gemeente Westerkwartier.

Anneke Ekhart zet op 22 februari de eerste streken op de (met een tent overdekte) silo.

Donateursdag

Op 17 april hopen we het seizoen officieel te openen met een dag voor donateurs; een middagbijeenkomst in de Boerderij is door de pandemie helaas niet mogelijk. Hopelijk kunnen we u op deze manier ontvangen. Meer informatie staat in de begeleidende brief en t.z.t. op de website.

Tenslotte

Onze dank gaat ook uit naar Klasien van Wijk en Berend van Duijvenvoorde, de beheerders, die ondanks alles altijd klaar stonden en ook persoonlijk de gevolgen van de pandemie ervaren hebben. Zij gaan ervoor en voor hen hopen we op betere tijden. Wij hebben u gemist en waren en zijn ook bezorgd over uw welzijn, ieder van u zal aan den lijve en die u lief zijn, de gevolgen van de coronapandemie gevoeld hebben. Wij hopen elkaar na de prik weer gauw te kunnen ontmoeten.

♦ Meindert Bouma, voorzitter

2020 financieel zwaar jaar voor de CazemierBoerderij

Door de corona-pandemie is 2020 voor de CazemierBoerderij, ook financieel gezien, een zwaar jaar geweest.

In de begroting voor het jaar 2020 werd er nog van uitgegaan dat er een positief resultaat van € 1.100,00 zou worden gehaald. De jaarrekening laat echter een verlies zien van € 4.400,00.

De uitbraak van en de maatregelen tegen corona zijn van bepalende invloed op dat resultaat geweest. Desondanks kunnen we als bestuur, gelet op de moeilijke omstandigheden, tevreden zijn. Het nemen van een aantal maatregelen en acties heeft ervoor gezorgd dat het verlies beperkt is gebleven, ondanks dat de omzet van dranken en etenswaren 62,5 % lager was dan begroot.

Zo heeft onze beheerster Klasien van Wijk voor een groot aantal uren een WW-uitkering gekregen en hebben de assistent-beheerder en de administrateur afgezien van hun vergoeding. Hierdoor is het gelukt om € 20.000,00 te besparen op de beheerkosten.

Daarnaast heeft het verzoek aan de donateurs van Fredewalda en de CazemierBoerderij om een financiële bijdrage, voor extra ruimte gezorgd van € 17.500,00. Verder is er € 4.000,00 door steunregelingen van de overheid ontvangen.

Als bestuur zijn we zeer erkentelijk voor alle steun. Dit geeft de grote betrokkenheid weer van het dorp en ver daar buiten met de boerderij. Hopelijk kunnen we de boerderij op niet al te lange termijn weer voor allerlei activiteiten openstellen en daardoor financieel een beetje "op de kloet'n" komen.

♦ Henk van Wijk,
penningmeester CazemierBoerderij

Wandelroute

Langs interessante panden

In deze vreemde Coronatijden hebben we extra het advies gekregen om veel te bewegen.

Wandelen bijvoorbeeld.

*In 2016 is in het kader van Open Monumentendag een wandelroute door Tolbert gemaakt langs Rijks- en Gemeentelijke monumenten en andere interessante panden, die gelopen kan worden met de smartphone als gids. De wandeling kan worden gedaan met de audiogids van de app **izi Travel**, die gratis gedownload kan worden. Zodra je een bepaalde woning nadert, vertelt de smartphone historische feiten en wetenswaardigheden over het betreffende pand in gesproken en geschreven tekst. Ook zijn er foto's te zien.*

De route is 3,5 kilometer en begint en eindigt bij de CazemierBoerderij. Het is een leuke en leerzame route. Je bekijkt de huizen in Tolbert met heel andere ogen.

In de afgelopen vier jaar is de route regelmatig gelopen, althans aangeklikt. Dit werd bijgehouden door Harry van Elderen, de bedenker van de audiotour. Niet alleen wordt er fysiek gewandeld, ook is het mogelijk dit op afstand te doen, gewoon op het beeldschermje. Vanuit alle delen van de wereld is de route op die manier bekeken. Wat te denken van Sint Petersburg, Alaska, New York, Filipijnen, maar ook Utrecht, Assen, Amsterdam. Allemaal mensen die op een of andere manier iets met Tolbert hebben en nog eens in het oude dorp willen rondwandelen?

De route is ook online te vinden op de computer:

izi Travel/iconen van Tolbert

Ferdinand van Lelyveld

Een nieuw bestuurslid bij de Stichting CazemierBoerderij

In mijn lagere school periode In Bandung (Indonesië) had ik tijdens de aardrijkskundeles al geleerd het rijtje dorpen tussen de stad Groningen en Roodeschool op te dreunen. Toen wel een “ver van mijn bed show”. Nooit had ik kunnen vermoeden dat ik 35 jaar later met mijn gezin in Tolbert zou gaan wonen.

Terug in Nederland (in 1957) ben ik na mijn middelbare schooltijd in Breda in Groningen gaan studeren. Uit die tijd stamt ook de liefde voor de provincie Groningen. En de kennismaking met mijn toekomstige echtgenote. Toen ik in 1978 de mogelijkheid had om in Leek als eerste advocaat in het Westerkwartier een kantoor te beginnen ben ik daar dan ook meteen op ingesprongen. Een drukke periode volgde. Naast mijn andere maatschappelijke activiteiten heb ik in Leek een bijdrage mogen leveren aan de oprichting en het besturen van de Stichting Recreatie Nienoord. Later kwam daar ook het bestuur van de Stichting Muziekschool Westerkwartier bij. Hieruit bleek weer hoe breed hier het aanbod aan maatschappelijke en culturele samenwerkingsverbanden is.

Voor me ligt het boekje "Tolbert 't Oalerliek Dörp", met de ondertitel: "Toekomstvisie 2010 - 2020 van het oudste dorp van Vredewold", eind 2009 op initiatief van de Dorpsvereniging Oldebert samen met de Vereniging Groninger Dorpen samengesteld en gepresenteerd aan het College van B&W en de Gemeenteraad van Leek. Het bevat een fraai overzicht van wensen en verlangens ten aanzien van Tolbert, voortgekomen uit een enquête onder alle Tolberters.

Dit boekje met 28 bladzijden bevat ook een afdeling “Historische schetsjes”. Naast de paragraaf met de titel: “Tolbert van 982 tot nu” wordt daar ook een paragraaf gewijd aan “De Boerderij”, die eindigt met de zin: “Met haar prachtig front ligt de boerderij een beetje teruggetrokken van de Hoofdstraat, achter een ruim groen erf met oude bomen en (resten van) een boomgaard, wachtend op een nieuwe bestemming”.

Welnu, in die periode van 2010 – 2020 heeft “De Boerderij” inderdaad een nieuwe, en wel zeer fraaie, bestemming gekregen, mede dankzij de aankoop daarvan door de Stichting Oudheidkamer Fredewalda, resultaat van een ongekende samenwerking tussen vele Tolberters.

De historische kers op de taart is de inbreng van Fredewalda, die nu voor haar collecties, de prachtig uitgevoerde maquette van Tolbert uit de jaren ‘20 van de vorige eeuw en exposities een mooie locatie en ruimte heeft gevonden.

De Stichting CazemierBoerderij onderhoudt de boerderij en bestiert alle soorten activiteiten die in en om de boerderij kunnen plaatsvinden. Hopelijk kunnen binnen niet al te lange tijd de vele bezoekers weer van al het moois genieten dat “De Boerderij” te bieden heeft. Nadat ik mijn kantoor in Leek door kon geven aan mijn opvolgers en mijn werk kon neerleggen in 2018 wilde ik graag een steentje bijdragen aan dit prachtige project.

Eind vorig jaar ben ik met veel genoegen toegetreden tot het bestuur van de Stichting CazemierBoerderij.

Vroegere bewoners van de CazemierBoerderij

Op de begraafplaats aan de Oldebertweg in Tolbert is het graf te vinden van Gepke Cazemier-Zuidema (1838-1920). Olle Gepke was ooit boerin op de boerderij Hoofdstraat 27 in Tolbert.

Haar eerste man, Hedde Jans Cazemier (1834-1865) en haar tweede man, Gerrit Jans Cazemier (1830-1881), broers, zijn begraven op het kerkhof bij de Tolberter kerk.

Vorig jaar vroeg Aant Zuidema uit Grootegast toestemming om de graven van de bovengenoemde Cazemiers op te knappen en wellicht ook wat meer onder de aandacht van het publiek te brengen, gezien de relatie die zijn familie via Olle Gepke met de boerderij heeft.

De stenen op de graven zijn keurig schoongemaakt. Helaas zijn de kosten om de grafplaten van de broers op te knappen te hoog. Ze zijn teveel gescheurd, kapot en ook de opschriften zijn moeilijk te lezen.

De grafplaat van Gepke Zuidema op de begraafplaats is nog vrij goed; het onderhoud zal blijvend worden verzorgd door de Stichting Anna van Ewsum.

Er zijn wel gedachten om de graven duidelijker herkenbaar te maken en meer te laten zien en horen omtrent de geschiedenis van deze oud-Tolberters. Dit zou kunnen middels een plaatje met QR-code. Iets voor de toekomst!?

Meer informatie over de geschiedenis kunt u nu al vinden op de site van de CazemierBoerderij, onder bewonersgeschiedenis.

Zie www.cazemierboerderij.nl

Alles over de Stichting Anna van Ewsum vindt u op www.stichtingannavanewsum.nl

Aangeboden erfgoed

Jannes v.d. Wijk Deventer: 2 kapothoedjes
Willy Luinge, Roden: gebreide borstrokken,
flanel mannenhemd, linnen vrouwenhemd,
schorten, floddermutsen, en twee 'buutses'
(weet u wat dat is?)

Thea Gerbens, Leek: textiel

Jan Mantingh, Roden: paraplubak

Freke Smidts Leek: kinder-theeserviesje, kinder-eetserviesje (email), molenskaart van Groningen

Erven Warry Wekema: griffeldoos, blik voor 'Glim'-poetsartikelen, klei-knikkers

Elisabeth Eikelenboom, Leek: antiek speelgoed: kruiwagentje, hoepel met bel. De antieke pop 'Gepke' (bruikleen) is door mevrouw Eikelenboom definitief geschonken aan Fredewalda.

Jan Sappema, Tolbert: Stichtingsakte 'Stichting Bureau voor medische sportkeuring', plakboeken (zie pagina 5).

Alle schenkers: heel hartelijk dank!

Het graf van Gepke Cazemier-Siemens Zuidema.

Historische plaatjes sparen bij de Jumbo

Vrijwilligers van de Oudheidkamer Fredewalda en van de Historische Kring gemeente Leek e.o. werken aan de inhoud van een plaatjesboek met als achtergrond de geschiedenis van de dorpen van de voormalige gemeente Leek. Omdat Nietap verweven is met het centrum van Leek zal ook aan dit dorp aandacht worden besteed.

Het boek wordt uitgegeven door Jumbo Leek en zal, naar plan, half mei verschijnen. Het boek is gratis en de plaatjes worden bij de boodschappen verstrekt. Denk maar aan het boek met de 'beroemde' voetbalplaatjes. We hopen maar dat het onderling ruilen dan niet meer op 1 ½ meter hoeft plaats te vinden.

In andere plaatsen in Nederland is het Jumbo-boek een waar succes geworden!

Niet alleen opruimactiviteiten door Corona leveren interessante dingen op voor Fredewalda, ook een verhuizing kan daar debet aan zijn.

Jan Sappema (1935) is verhuisd naar het Tolbertherheem en vond dat hij nu maar afscheid moest nemen van de stichtingsakte van het Bureau voor Medische Sportkeuring, bekend als: de Sportkeuring, waarvoor hij de administratie deed.

Het Groene Kruisgebouw had zijn bestemming verloren na een reorganisatie binnen de Kruisverenigingen. In de afgelopen jaren werd erin gewoond en waren er o.a. een kapper en een kledingzaak in gevestigd. Het gebouw heeft sinds 1 februari 2021 weer een medische functie. Er is een tandartspraktijk in gevestigd onder de naam Dentol.

De Sportkeuring

Historie van de sportkeuring

Tijdens de organisatie van de Olympische Spelen in 1928 in Amsterdam is een begin gemaakt met het systematisch keuren van de deelnemers. De achterliggende gedachte was dat wedstrijd sport een bedreiging zou kunnen zijn voor de gezondheid. Door toenemende welvaart en vrije tijd nam de sportbeoefening steeds meer toe. In de jaren vijftig van de vorige eeuw heeft men een systeem ontworpen om sporters die aangesloten waren bij een sportbond, bij aanmelding en vervolgens periodiek, een sportkeuring te laten ondergaan. In de hoogtijjaren van deze bureaus werden er jaarlijks driehonderdduizend sporters gekeurd!

Meer en meer begon men te twijfelen aan het rendement ervan en verdween de 'verplichte sportkeuring' in 1983. Hoewel de sportkeuring in deze vorm werd opgeheven, heeft men door het onderzoek dat eruit voortvloeide, meer inzicht gekregen in de relatie tussen gezondheid en lichamelijke activiteit.

Hierna werden verspreid over Nederland Sportmedische Adviescentra (SMA) opgericht; de risico's van sportbeoefening waren niet langer voor rekening van de sportbond.

Tolbert

Op 21 december 1959 werd in Tolbert de Stichting Bureau voor Medische Sportkeuring opgericht, die in 1987 werd ontbonden.

Het was een initiatief van dokter Joost Holster in samenwerking met de wijkverpleegster zuster Postma en de Tolberther sportverenigingen. Samen met Arend van der Velde en Hillie Groeneveld vormden zij het eerste bestuur. Het nieuwe Groene Kruisgebouw (1957) was de locatie waar de keuringen werden gehouden.

Jan Sappema en dokter Kees Sissing vertelden hierover; zij runden de sportkeuring na het vertrek van dokter Joost Holster (1967).

Het Tolberther bureau verzorgde de sportkeuring in het hele Zuidelijk Westerkwartier. Jan Sappema deed de complete administratie van aangiften, uitnodigingen en regelde de financiën. Jan: "Ik was voorzitter, secretaris en penningmeester tegelijk." Leden van voetbalverenigingen, korfbalclubs, de volleyballers, tennissers, ze kwamen naar Tolbert. Twee avonden per week, van zeven tot negen was het een komen en gaan daar aan het Meester Boonstraplantsoen.

Bij binnenkomst moest men zich melden bij Sappema en die ging meteen over tot actie, soms met assistentie als het druk was. De sporter moest 'op het trapje'. Een minuut lang op en neer, en dat twee keer, waarbij de polsslag werd gemeten. Hier vond ook het urineonderzoek plaats en werd de bloeddruk gemeten. Dan verdwenen de sporters in een van de vier 'doorloop' kleedhokjes, om zich klaar te maken voor het vervolg van de keuring: naar de dokter. 'Luisteren' met de stethoscoop, een ogentest en een gesprekje. Per jaar werden er zo'n acht- tot negenhonderd keuringen verricht.

Jan Sappema heeft dit werk vijf en twintig jaar gedaan. Toen was het gebeurd. Het beroemde trapje ging mee naar huis, maar het heeft de verhuizing naar het Tolbertherheem niet overleefd...

Na 17 jaar verkoopt Fredewalda laatste huisje op de maquette

De verkoop van de maquettepandjes van 'Bestemmingsplan Fredewalda' (start oktober 1997) liep indertijd gesmeerd. 118 huisjes plus de bijgebouwen en enkele bijzondere objecten hadden eind 2003 een eigenaar gekregen. Alleen Hoofdstraat 20 was niet verkocht. Om het project af te ronden werd Fredewalda zélf eigenaar van het huisje.

In het Fredewalda Register, waarin alle eigenaren zijn opgenomen voor de 'eeuwige roem', was hiervan niet een pagina opgenomen. Misschien kwam er nog eens een koper... En die kwam er! John van der Kaap (1954) bezocht vorig jaar oktober met zijn vrouw ons museum en ontdekte de lege plek in het Fredewalda Register: Hoofdstraat 20. Samen met zijn zuster Nellie kocht hij het huisje, waar hun beider leven is begonnen.

John van der Kaap heeft zijn herinneringen aan Hoofdstraat 20 op papier gezet. Het is een prachtig verhaal geworden. Het is digitaal te lezen op de pc in de Doagse Koamer in ons museum en op de site van John (zie hier onder). Het gedrukte exemplaar is opgenomen in onze bibliotheek.

John van der Kaap zoekt informatie over zijn ouders

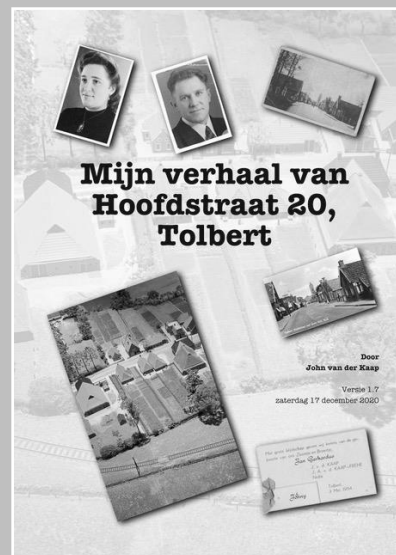
1945. Na de capitulatie van Duitsland keerde Tolberter Jan van der Kaap (1910), zoals zovelen, terug uit Duitsland. In augustus 1942 werd hij nog vrijgesproken voor het clandestien slachten van vee. In oktober 1943 werd hij in een Arbeitseinsatzlager te Hamburg ingeschreven. Jan van der Kaap keerde terug met Annie Frehe (Arnhem, 1920). Er is een niet bevestigde aanwijzing dat Annie in Leipzig/Dresden een opleiding tot coupeuse had gevolgd, voor ze zich in 1943 vestigde in Hamburg. Op 1 december 1945 trouwden Jan en Annie en vestigden ze zich in Tolbert: C377 (het latere Hoofdstraat 20). Jan ging als stoker/machinist in de melkfabriek aan het werk. Annie verdiende waarschijnlijk wat bij door jurken te naaien voor plaatsgenotes. Ze kregen twee kinderen: Nellie (1947) en Johnny (1954).

Jan en Annie overleden beiden in 1999. Nooit vertelden ze aan hun kinderen op welke gronden en wanneer zij in Duitsland terecht kwamen en wat zij daar meemaakten.

Johnny zou graag in contact willen komen met mensen die iets over de geschiedenis van Jan en Annie weten, zowel voor, tijdens als de eerste jaren na afloop van de Tweede Wereldoorlog.

Helaas leverde een vraag hierover aan Fredewalda geen antwoorden op. Wel leidde de zoektocht er toe dat Johnny zijn herinneringen beschreef in "Mijn verhaal van Hoofdstraat 20" en aan de collectie van Fredewalda liet toevoegen. Ook kochten Nellie en Johnny het maquettehuisje Hoofdstraat 20 en gaven het voor onbepaalde tijd in bruikleen aan Stichting Oudheidkamer Fredewalda.

Heeft u informatie over Jan en Annie, dan kunt u met John contact opnemen (telefoon 06-4170 5709 of e-mail: johnvanderkaap@mac.com). "Mijn verhaal van Hoofdstraat 20" is te vinden op <https://johnvanderkaap.nl/hoofdstraat-20>.

De winnaar van de kleurwedstrijd, Rowan Slopsema.

Terugblik op activiteiten

Oktober kindermaand

Op vier zaterdagmiddagen in oktober kwamen er kinderen naar de CazemierBoerderij. Het was Oktober Kindermaand. Achter de boerderij is een permanente puzzelroute uitgezet: 'T bijenvolkje. Gewapend met een vragenlijst gingen ze aan de slag om alle grappige bijen-bordjes te vinden én om de vragen op te lossen. Papa en mama moesten soms best wel eens helpen.

Daarna konden de kinderen knutselen. Een bij maken met muizentrapjes bijvoorbeeld, maar er was ook een kleurwedstrijd. Het waren gezellige middagen met ranja en koekjes en een zakje zaad voor wilde bloemen om thuis in de tuin uit te strooien. Er hebben vijfenviertig kinderen meegedaan aan deze leuke activiteit en ze kwamen overal vandaan, zelfs uit Rotterdam en Zwolle. Ze logeerden bij opa en oma, het was herfstvakantie!

De kleurwedstrijd is gewonnen door de zesjarige Rowan Slopsema.

En wie dit heeft gemist: de puzzeltocht is iedere dag van de week te bezoeken. De vragenlijsten zijn te vinden in het 'bijenhotel' onder het afdak van de stenen bijschuur achter de CazemierBoerderij.

Papa's en mama's, opa's en oma's: een leuke activiteit om samen te DOEN!

Thee en toebehoren

expositie van 17^e en 18^e eeuws porselein

Het mooiste porselein wat je kunt bedenken was van half september tot de lockdown in december te bewonderen in ons museum. Het was de tweede keer dat we een dergelijke expositie hadden en opnieuw kwamen er weer geïnteresseerde bezoekers om al dit fraais te bekijken. Deze keer na aanmelding, binnen een tijdslot en mét een mondkapje. Tja, regels zijn regels.

Heel vaak was de eigenaar/verzamelaar aanwezig en hij vertelde enthousiast over de herkomst van de objecten en mooie verhalen over de verwerving van zijn verzameling. Tijd te kort!

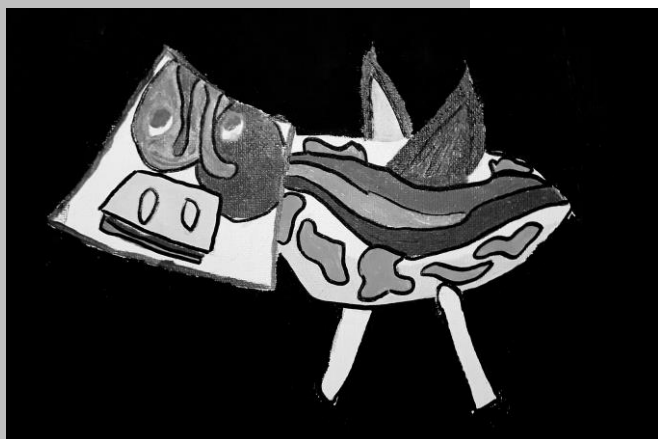
Veel kleur met Karel Appel

Op zaterdag 10 oktober was de laatste workshop schilderen voor kinderen onder leiding van Anneke Ekhart. De kinderen moesten een schilderwerkje maken op de manier van Karel Appel. Het lijkt

zo gemakkelijk, maar het valt niet mee om Appel te benaderen.

De dertien schilders in de dop begonnen, als altijd, met goed kijken naar de inspiratiestukken. Wat opviel was natuurlijk het kleur- en vormgebruik. Een rode hond met groene vlekken op zijn buik??? Er werd weer hard gewerkt en alle kinderen gingen met een prachtig Karel Appeltje naar huis.

We danken Anneke Ekhart en haar schildermaatje Jeanette Gjaltema opnieuw heel hartelijk. Ze bezorgen veel kinderen een heerlijke schildermiddag.

Vrijheid verstopt in beton

Het siloproject, 75 + 1 jaar Bevrijding

Hoe jammer was het toen vorig jaar april het Siloproject ter gelegenheid van '75 jaar Bevrijding' niet door kon gaan. Alles stond in de startblokken, maar helaas, Lock down! Ondanks de maatregelen hebben we begin dit jaar de motor weer opgestart in de hoop dat we in april 2021 '75 plus 1 jaar Bevrijding' kunnen vieren.

Hoe was het ook weer?

Op de buitenkant van de kuilsilo bij de boerderij worden zeven fragmenten geschilderd, die te maken hebben met WO II (10 mei 1940, onderduiken, beschieting tram, evacués, koerierster, kerkklok, bevrijding). Aan de binnenkant van de silo worden zeven borden opgehangen met informatie over de beschikking. Het hoofddoel van dit project is educatie. Daarvoor worden er zeven kastjes aan de binnenkant van de silo gemonteerd, waarin opdrachten worden verstopt. Basisschoolleerlingen die op bezoek komen, maken hiermee een inspirerende tocht in en om de CazemierBoerderij en beleven gebeurtenissen en situaties uit de oorlog. De reguliere bezoeker aan de CazemierBoerderij kan in de silo interessante informatie over WO II vinden, inclusief filmfragmentjes die met een QR-code op de smartphone zijn te bekijken.

De voorbereiding

De silo aan de binnenkant opruimen (molensteen er weer uit...) en alles wat erin groeide, zelfs een boom, verwijderen. Een vloertje straten. De silo aan de buitenkant schoonmaken en coaten. Ophangmogelijkheden bedenken voor kastjes, borden en een FIETS (fiets???). Even in een paar zinnen genoemd, maar o, wat een werk!

De zeven schilderijen

Anneke Ekhart, onze Tolberter beeldend kunstenaar, heeft zeven afbeeldingen vormgegeven en uitgewerkt. Voor elke schildering is een ruimte van ongeveer 2.50 x 1.80 meter beschikbaar. Deze opdracht is voor Anneke een enorme uitdaging, een megaklus van weken. En dan komt het moment dat Anneke aan de slag gaat. Er is een tent om de silo gezet, mét verwarming (al is dat bij de start op 22 februari niet echt nodig...) en de beschikking moet een verrassing blijven! Wij zijn heel benieuwd naar het resultaat. U ook?

Hier Radio Oranje, expositie over Communicatie in WO II

Vrij communiceren verliep moeizaam in de oorlog. Alles werd gecontroleerd of was verboden door de bezetter. Het bezit van een radio bijvoorbeeld werd zwaar gestraft. Fredewalda wil een beeld schetsen van de mogelijkheden die er waren om elkaar toch te bereiken in die angstige tijd vol onzekerheden.

Er is al heel wat verzameld voor deze expositie uit particuliere collecties, zoals pamfletten, dagbladen, illegale krantjes, posters, postzegels, brieven, typemachines, seintoestellen.

OPROEP: 'Hier Radio Oranje' is de titel van de expositie, maar wat we nog missen: **radio's uit die periode.**

Presentatie

Op donderdag 15 april vindt de presentatie plaats van 'Vrijheid verstopt in beton'. Het is dan 75+1 jaar geleden dat de Canadezen Tolbert binnenreden en het dorp bevrijd hebben. Op die dag gingen hier massaal de vlaggen uit en wij willen de bevolking vragen dat op 15 april 2021 opnieuw te doen.

Fredewalda-dag

Op zaterdag 17 april hopen wij onze donateurs weer te ontmoeten. Bent u ook zo benieuwd naar 'Vrijheid verstopt in beton'? Over de hele dag verspreid - in verband met corona alleen na reservering en in tijdvakken - leiden wij u graag rond om de silo en de expositie 'Hier Radio Oranje, communicatie in WO II' te komen bekijken. Het wordt vast heel gezellig met muziek uit de veertiger en vijftiger jaren.

In verband met de Corona-maatregelen is alles onzeker en onder voorbehoud. In bijgaand schrijven leest u of de presentatie van 'Vrijheid verstopt in beton' en de Fredewalda(mid)-dag doorgaan en hoe. Of kijk voor de actuele situatie op www.cazemierboerderij.nl

Heeft u nog zo'n prachtig oud exemplaar uit die tijd, of weet u iemand die ons daar aan kan helpen? We horen het graag. Heeft u andere zaken, waarvan u denkt dat ze in deze tentoonstelling

passen neem dan contact op met Jur Engels, telefoon 0594-516834, of e-mail: jur.engels@planet.nl.